

Asia C-723/20

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

29.12.2020

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin:

Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

17.12.2020

Valittaja:

Galapagos Bidco. S.a.r.l.

Vastapuolet:

DE, Galapagos S.A:n maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjänä

Hauck Aufhäuser Fund Services S.A.

● Prime Capital S.A.

Pääasian kohde

Asetuksen (EU) 2015/848 tulkinta siltä osin kuin kyse on toimivallasta aloittaa maksukyvyttömyyttä koskeva päämenettely ja pääintressien keskuksesta, kun keskushallinto siirretään Euroopan unionin sisällä

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Unionin oikeuden, erityisesti SEUT 267 artiklan, tulkinta

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 20.5.2015 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/848 (EUVL L 2015, L 141, s. 19, oikaisu EUVL 2016, L 349, s. 17) (jäljempänä maksukyvyttömyysasetus)

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1346/2000 (EYVL 2000, L 160, s. 1, kumottu asetuksella [EU] 2015/848) (jäljempänä vuonna 2000 annettu maksukyvyttömyysasetus)

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että velallisyhtiön, jonka sääntömääräinen kotipaikka on jäsenvaltiossa, pääintressien keskus ei ole toisessa jäsenvaltiossa, jossa on sen keskushallinnon sijaintipaikka, sellaisena kuin se on määritettävissä objektiivisten ja kolmansien osapuolten todettavissa olevien seikkojen perusteella, kun velallisyhtiö on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa siirtänyt keskushallinnon sijaintipaikan kolmannesta jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon ja kun kolmannessa jäsenvaltiossa on jätetty sen omaisuutta koskevan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi hakemus, jota ei ole vielä ratkaistu?
2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että
  - a) sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella velallisella on pääintressien keskus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättöhetkellä, ovat edelleen kansainvälisesti toimivaltaisia päättämään tällaisen menettelyn aloittamisesta, jos velallinen hakemuksen jättämisen jälkeen mutta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöstä siirtää pääintressiensä keskuksen toisen jäsenvaltion alueelle, ja
  - b) tämä jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälisen toimivallan säilyminen sulkee pois toisen jäsenvaltion tuomioistuinten toimivallan päättää muista maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn aloittamiseksi tehdyistä hakemuksista, jotka jätetään tämän toisen jäsenvaltion tuomioistuimeen sen jälkeen, kun velallisen pääintressien keskus on siirretty tähän toiseen jäsenvaltioon?

Unionin oikeussäännöt, joihin on viitattu

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen (EUVL 2020, L 29, s. 7) (jäljempänä erosopimus) 126 artikla

Asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1 kohta

Kansalliset oikeussäännöt, joihin on viitattu

Maksukyvyttömyydestä annettu laki (Insolvenzordnung, InsO)

Siviiliprosessilaki (Zivilprozessordnung, ZPO)

Tosiseikat ja menettelyn vaiheet

- 1 Nyt käsiteltävässä asiassa on kyse Galapagos S.A:n (jäljempänä velallinen) omaisuutta koskevasta maksukyvyttömyysmenettelystä. Tämä huhtikuussa 2014 perustettu holding-yhtiö on merkitty Luxemburgin kaupparekisteriin, ja sen sääntömääräinen kotipaikka on Luxemburg (Luxemburgin suurherttuakunta). Velallisella ei ole työntekijöitä.
- 2 Velallinen aikoi siirtää tosiasiallisen hallinnollisen kotipaikkansa Englantiin kesäkuussa 2019. Yhtiön johtajat jättivät 22.8.2019 Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimelle (jäljempänä High Court) hakemuksen velallisen omaisuutta koskevan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi.
- 3 Yhtiön johtajat korvattiin seuraavana päivänä uudella johtajalla, joka perusti velalliselle toimiston Düsseldorfin ja aloitti toiminnan sieltä käsin. Velallinen ei peruuttanut High Courtiin jätettyä maksukyvyttömyysmenettelyä koskevaa hakemusta, jolloin menettelyä jatkettiin menettelynä, jossa keskeiset päätökset edellyttävät velkojien suostumusta. Kyseisessä menettelyssä ei ole vielä annettu maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöstä. High Courtiin jätettyä hakemusta ei ole vielä ratkaistu lainvoimaisesti.
- 4 Velallisen Amtsgericht Düsseldorfin (Düsseldorfin alioikeus, jäljempänä maksukyvyttömyyttä käsittelevä tuomioistuin) 23.8.2019 jättämän maksukyvyttömyyttä koskevan hakemuksen johdosta se määräsi samana päivänä annetulla päätöksellä turvaamistoimenpiteistä ja nimesi vastapuolen DE:n väliaikaiseksi maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjäksi. Pääomamarkkinoille ja joukkovelkakirjojen haltijoille tiedotettiin ensimmäisen kerran 25.8.2019 hallinnollisen kotipaikan siirtämisestä Düsseldorfin. Amtsgericht Düsseldorf purki antamansa päätöksen 6.9.2019 velkojien muutoksenhaun perusteella kansainvälisen toimivallan puuttumisen vuoksi ja jätti velallisen hakemuksen tutkimatta.
- 5 Valituksen muut vastapuolet eli Hauck Aufhäuser Fund Services S.A. ja Prime Capital S.A. jättivät 6.9.2019 velkojina maksukyvyttömyyttä käsittelevään tuomioistuimeen hakemuksen velallisen omaisuutta koskevan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi. Maksukyvyttömyyttä käsittelevä tuomioistuin määräsi tämän hakemuksen johdosta 9.9.2019 antamallaan päätöksellä turvaamistoimenpiteistä ja nimesi DE:n väliaikaiseksi selvittäjäksi. Se perusteli kansainvälistä toimivaltaansa sillä, että hakemuksen jättöhetkellä velallisen pääintressien keskus sijaitti Düsseldorfissa.
- 6 Valittaja, joka on velallisen tytäryhtiö, valitti velkojana tästä maksukyvyttömyyttä käsittelevän tuomioistuimen päätöksestä toimivaltaiseen Landgerichtiin (alueellinen alioikeus, jäljempänä Landgericht). Se kiisti kansainvälisen toimivallan ja väitti, että velallisen hallinnollinen kotipaikka oli siirretty

Englantiin kesäkuussa 2019. Landgericht hylkäsi kyseisen valituksen 30.10.2019 antamallaan päätöksellä.

- 7 Nyt käsiteltävällä valituksella valittaja vaatii maksukyvyttömyyttä käsittelevän tuomioistuimen päätöksen kumoamista ja maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemuksen hylkäämistä.

Ennakkoratkaisupyynnön perustelut

- 8 Valituksen menestyminen riippuu Euroopan unionin tuomioistuimen (jäljempänä unionin tuomioistuin) antamasta ratkaisusta oikeussääntöjen tulkintaa koskeviin kysymyksiin.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

- 9 Valituksen menestyminen riippuu maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan tulkinnasta.
- 10 Valitus voidaan ottaa tutkittavaksi.
- 11 Maksukyvyttömyyttä käsittelevä tuomioistuin on todennut olevansa toimivaltainen, koska velallisen pääintressien keskus (centre of main interests, COMI) sijaitsi Saksassa. Maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen mukaan sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella velallisen pääintressien keskus sijaitsee, ovat toimivaltaisia aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn. Kuten Landgericht on vahvistanut, se sijaitsi 9.9.2019 Saksassa.
- 12 Jos yhteenkin ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi, nyt käsiteltävä valitus on hyväksyttävä. Ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettavan vastauksen kannalta on ratkaisevaa, voidaanko todettujen tosiseikkojen perusteella katsoa, että velallisen pääintressien keskus sijaitsee Saksassa.
- 13 Maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen mukaan pääintressien keskus on paikka, jossa velallinen hallinnoi säännöllisesti intressejään ja joka on kolmansien osapuolten todettavissa. Tämän kriteerin mukaan velallisen pääintressien keskus sijaitsi vuoden 2019 syyskuun alussa Saksassa.
- 14 On epäselvää, onko velallisyhtiön pääintressien keskuksen määrittämiseksi asetettava erityisiä vaatimuksia väärinkäytösten estämiseksi pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa.
- 15 Tällä hetkellä voimassa olevan maksukyvyttömyysasetuksen johdanto-osan 4, 5, 29 ja 30 perustelukappaleessa viitataan vilpillisen oikeuspaikkakeinottelun estämiseen. Maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa esitetään pääintressien keskuksen nimenomainen määritelmä ja vastaavat olettamasäännöt.

- 16 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan toimivaltaisuuden siirtyminen siltä tuomioistuimelta, jossa asia pantiin alun perin vireille, toisen jäsenvaltion tuomioistuimelle olisi vastoin maksukyvyttömyysasetuksen tavoitteita silloin, kun velallinen on menettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jätettyään mutta ennen aloittamispäätöstä siirtänyt pääntressiensä keskuksen toiseen jäsenvaltioon (ks. tuomio 17.1.2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, 22 kohta ja sitä seuraavat kohdat).
- 17 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ei ilmene, voidaanko maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan säännöksistä johtaa lisäksi erityisiä vaatimuksia, joilla estetään vilpillinen oikeuspaikkakeinottelu ja joiden on täytyttävä, jotta keskushallinnon sijaintipaikan vaihtumisen voidaan katsoa olevan ratkaiseva pääntressien keskuksen siirron kannalta.
- 18 Valittaja katsoo, että maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa virkkeessä olevan ilmaisun ”säännöllisesti” vuoksi pääntressien keskuspaikka voi olla ainoastaan paikassa, jossa velallisyhtiöllä oli joko sääntömääräinen kotipaikka tai jossa sen intressejä hallinnoitiin pidempään kuin kolme kuukautta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä. Säännöllinen hallinnointi edellyttää riittävää pysyvyyttä, eikä sitä ole, jos hallinnollinen kotipaikka perustetaan samanaikaisesti maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemus jättämisen kanssa. Vastapuolet toteavat tältä osin, että säännöllistä hallinnointia koskeva vaatimus täyttyy, jos hallinnointi on pysyvää.
- 19 Jos unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen myöntävästi, nyt käsiteltävässä asiassa olisi katsottava, ettei velallinen voinut siirtää pääntressiensä keskustaa Saksaan 22.8.2019 jälkeen.
- 20 Tässä menettelyssä on lähdettävä siitä, että velallisen keskushallinto sijaitsi 22.8.2019 Englannissa. Tämä merkitsisi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sitä, että kun velallinen jätti Englannin High Courtiin hakemuksen omaisuuttaan koskevan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi, sen pääntressien keskus sijaitsi Englannissa, minkä vuoksi High Court oli maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan [ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen] mukaan kansainvälisesti toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn.

– *Toinen ennakkoratkaisukysymys*

- 21 Toiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on ratkaiseva sen kannalta, johtaako se, että velallisen pääntressien keskus sijaitsi syyskuun alussa 2019 Saksassa, maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen nojalla siihen, että saksalaiset tuomioistuimet ovat kansainvälisesti toimivaltaisia aloittamaan maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn.

- 22 Jäsenvaltion tuomioistuimilla voisi säilyä kansainvälinen toimivalta (perpetuatio fori) päättää maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn aloittamisesta, jos velallinen siirtää pääintressiensä keskuksen toisen jäsenvaltion alueelle hakemuksen jättämisen jälkeen mutta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöstä. Toisen ennakkoratkaisukysymyksen a kohta liittyy tähän näkökohtaan.
- 23 Vuonna 2000 annetun maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan osalta unionin tuomioistuin on vastannut kysymyksen tähän osaan siten, että säännöstä olisi tulkittava niin, että toimivalta säilyy, millä on tarkoitus estää muun muassa vilpillinen oikeuspaikkakeinottelu (ks. tuomio 17.1.2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, 25 kohta). Maksukyvyttömyysasetuksen uudelleenlaatimisen vuoksi herää kysymys, pitäytyykö unionin tuomioistuin aiemmassa oikeuskäytännössään myös tämän maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan osalta.
- 24 Se, että jäsenvaltion tuomioistuimilla säilyy kansainvälinen toimivalta päättää maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn aloittamisesta, voisi sulkea pois toisen jäsenvaltion tuomioistuinten toimivallan. Toisen ennakkoratkaisukysymyksen b kohta koskee tätä seikkaa.
- 25 Maksukyvyttömyysasetuksessa lähtökohtana on, että maksukyvyttömyyttä koskevia päämenettelyjä on vain yksi, ks. maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 3 ja 4 kohta. Maksukyvyttömyysasetuksen 19 artiklan nojalla maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätös sitoo kaikkia muita jäsenvaltioita. Kansainvälisessä toimivallassa aloittaa maksukyvyttömyyttä koskeva päämenettely, josta säädetään maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa, on siten kyse yksinomaisesta toimivallasta.
- 26 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka alueella velallisella on maksukyvyttömyyttä koskevan hakemuksen jättöhetkellä pääintressiensä keskus, on edelleen toimivaltainen päättämään kyseisen menettelyn aloittamisesta maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan nojalla, jos velallinen siirtää pääintressiensä keskuksen toisen jäsenvaltion alueelle hakemuksen jättämisen jälkeen mutta ennen menettelyn aloittamispäätöstä. Toimivaltaisuuden siirtyminen tuomioistuimelta, jossa asia pantiin alun perin vireille, toisen jäsenvaltion tuomioistuimelle olisi vastoin asetuksen tavoitteita (ks. tuomio 17.1.2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, 29 kohta).
- 27 Tässä yhteydessä herää kysymys, onko niin, että sen tuomioistuimen toimivallan säilyminen, jossa asia pantiin alun perin vireille, sulkee pois toisen jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälisen toimivallan päättää muista hakemuksista. Jos näin ei ole, tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi asia on myöhemmin saatettu, voisi aloittaa maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn, joka sitoisi tuomioistuinta, jossa asia pantiin alun perin vireille, jolloin tämä ei voisi enää aloittaa maksukyvyttömyyttä koskevaa päämenettelyä. Tämä voisi johtaa siihen, että

yksinomaisen kansainvälisen toimivallan säilymisellä ei olisi käytännön merkitystä.

- 28 Nyt käsiteltävässä asiassa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskeva hakemus jätettiin ensin Englannin High Courtiin ja vasta sen jälkeen Amtsgericht Düsseldorfin. Koska hakemuksen jättöpäivänä velallisen pääintressien keskus sijaitti Englannissa, Bundesgerichtshof katsoo, että maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan nojalla High Courtilla oli kansainvälinen toimivalta aloittaa maksukyvyttömyyttä koskeva päämenettely.
- 29 Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisella Euroopan unionista ei ole asiaan mitään vaikutusta. Erosopimuksen 126 artiklan mukaan sovelletaan siirtymäkautta, joka päättyy 31.12.2020. Erosopimuksen 127 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta ilmenee, että maksukyvyttömyysasetusta sovelletaan edelleen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden ajan.

TYÖASIAKIRJA